מי השלוח — במדבר

תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצִבְאֹתָם אַתָּה וְאַהֲרֹן וְאִתְּכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ לַמַּטֶּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו הוּא. הָעִנְיָן בָּזֶה שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּינוּ הִכִּיר שֶׁהַשי"ת בּוֹחֵר תְּחִלָּה בְּהָאָדָם וּמִזֶּה נִמְצָא אַחַר כָּךְ בְּהָאָדָם כֹּחַ בְּחִירָה בַּעֲבוֹדָה, נִמְצָא שֶׁהַכֹּל הוּא מֵהַשי"ת, וְזֶה נִקְרָא בַּמִּדְרָשׁ (תנחומא צו ח') בְּחָרוֹ וְלֹא קֵרְבוֹ אֲבָל הוּא קֵרֵב אֶת עַצְמוֹ, וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן הָיָה מַכִּיר כִּי מִצַּד שֶׁהָאָדָם בַּעֲבוֹדָתוֹ וְהִשְׁתַּדְּלוּתוֹ מְקָרֵב עַצְמוֹ לְהַשי"ת וְעַל יְדֵי זֶה אַחַר כָּךְ בּוֹחֵר בּוֹ הַשי"ת, וְזֶה נִקְרָא קֵרְבוֹ וְלֹא בְּחָרוֹ, וּבֶאֱמֶת בְּהַשְׁקָפָה רִאשׁוֹנָה נִתְרָאֶה כִּשְׁנֵי הַפָּכִים אֲבָל בֶּאֱמֶת בְּשָׁרְשָׁם אֶחָד הֵם, וְהִנֵּה מִצַּד אֵלּוּ הַשְּׁנֵי דֵּעוֹת הָיוּ נִבְדָּלִים כַּמָּה נְפָשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא קֵרְבוּ עַצְמָם מִצַּדָּם וְלֹא נִבְחָרוּ גַּם כֵּן מִצַּד הַשי"ת, אִם כֵּן חָלִילָה הָיוּ נִבְדָּלִים מִנְּשִׁיאוּת רֹאשׁ, וְלָכֵן מֵחֲמַת אַהֲבַת ה' לְיִשְׂרָאֵל לְבִלְתִּי יִדַּח מִמֶּנּוּ נָדָח וְיִהְיוּ הַכֹּל נִכְלָלִים בְּמִסְפַּר צְבָאָם וּבִנְשִׂיאוּת רֹאשׁ, לָכֵן צִוָּה הַשי"ת שֶׁיִּהְיֶה נְשִׂיא הַשֵּׁבֶט עִם מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּעֵת הַמְּנָיָן, שֶׁהַנָּשִׂיא הָיָה דּוֹרֵשׁ טוֹב לְעַמּוֹ לְכָל שִׁבְטוֹ לְהַמְצִיא לָהֶם מָקוֹם בְּשֹׁרֶשׁ וְלֹא יִדַּח מִיִּשְׂרָאֵל שׁוּם נָדָח.

אִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דֶּגֶל מוֹרֶה עַל הַהַכָּרָה וְהַפִּרְסוּם בָּעוֹלָם, וְהוֹרָה הַשי"ת בָּזֶה אַף שֶׁבַּחֲנִיַּת הַדְּגָלִים הָיָה מַדְרֵגוֹת, שֶׁבַּמִּזְרָח הָיָה דֶּגֶל יְהוּדָה וּבַצָּפוֹן הָיָה דֶּגֶל דָּן לָאַחֲרוֹנָה יִסְעוּ לְדִגְלֵיהֶם, וּבֶאֱמֶת אֱלִיאָב בֶּן אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה דָן נָשָׂאוֹ לִבּוֹ אוֹתוֹ בְּדַעַת וּבְחָכְמָה כְּמוֹ בְּצַלְאֵל מִשֵּׁבֶט יְהוּדָה, וּבָזֶה מוֹרֶה לָנוּ הַשי"ת שֶׁלֹּא יְהַרְהֵר אֱלִיאָב וְיֹאמַר מַדּוּעַ בְּצַלְאֵל יַגְבִּיהַּ לָשֶׁבֶת וַאֲנִי אֶסַּע לָאַחֲרוֹנָה, לָזֶה כְּתִיב "אִישׁ עַל דִּגְלוֹ", הַיְנוּ בְּמָקוֹם שֶׁרְצוֹן הַשי"ת שֶׁשָּׁם יִהְיֶה הַהַכָּרָה שֶׁלּוֹ בִּכְבוֹד שָׁמַיִם שָׁם יַחֲנוּ וְאַל יְקַנְּאוּ זֶה בָּזֶה, וּבְכָל מָקוֹם הוּא כְּבוֹדִי וְזֶה שֶׁהָיָה שֵׁבֶט דָּן מִתְקַשֵּׁר בִּיהוּדָה כִּדְאִיתָא בַּזֹּה"ק (ויחי רמ"ד:) "דָּן גּוּר אַרְיֵה יְזַנֵּק מִן הַבָּשָׁן", מַאי טַעְמָא בְּגִין דִּיהֵא שִׁירוּתָא וְסוֹפָא דְּד' דִּגְלִין קְטִיר בִּיהוּדָה דְּאִיהוּ מַלְכָּא כִּדְכְתִיב "גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה" וְכוּ' לְמֶהֱוֵי שִׁירוּתָא וְסוֹפָא קְטִיר בְּחַד אֲתַר.

שְׁנֵי מִינֵי פִּדְיוֹנוֹת הָיָה לַבְּכוֹרִים, אֶחָד מַה שֶּׁפָּדוּ הַלְוִיִּם בְּגוּפָן, הַיְנוּ עַל יְדֵי עֲבוֹדָה, וְאֶחָד הָרע"ג בְּכוֹרִים שֶׁלֹּא נִפְדּוּ בְּגוּפָן שֶׁל לְוִיִּם רַק פָּדוּ עַצְמָם אֵצֶל הַכֹּהֲנִים, הַיְנוּ כִּי מַה שֶּׁלֹּא יָכוֹל לְהִתְכַּלֵּל בְּשׁוֹרֶשׁ עֲבוֹדָה בַּגּוּף, צָרִיךְ לִקְנוֹת בַּאֲגַר שְׁלִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִקָּבַע בְּשׁוֹרֶשׁ הַגּוּף.